

NÁMĚSTÍ

Obsah

Stavající a navrhovaný stav	4
Analytická část	17
Historie	18
Zhodnocení současného stavu	20
Návrhová část	25
Koncept návrhu	26
Režimy užívání	28
Dopravní řešení	32
Povrchy zpevněných ploch	36
Zónování	40
Promenáda	42
Náměstí pod širým nebem	44
Náměstí pod korunami stromů	46
Nové výsadby	48
Modrozelená infrastruktura	52
Mobiliář	54

Identifikační údaje zpracovatele studie

Architektonické řešení

Kancelář architektury
města Karlovy Vary, p.o.
Nám. M. Horákové 2041
361 20 Karlovy Vary
www.kamkv.cz
info@kamkv.cz

Ing. arch. Jan Lebl
Bc. Emilie Rážová
Ing. Daniela Volná
Ing. arch. Karel Adamec

Konzultace krajinářského řešení

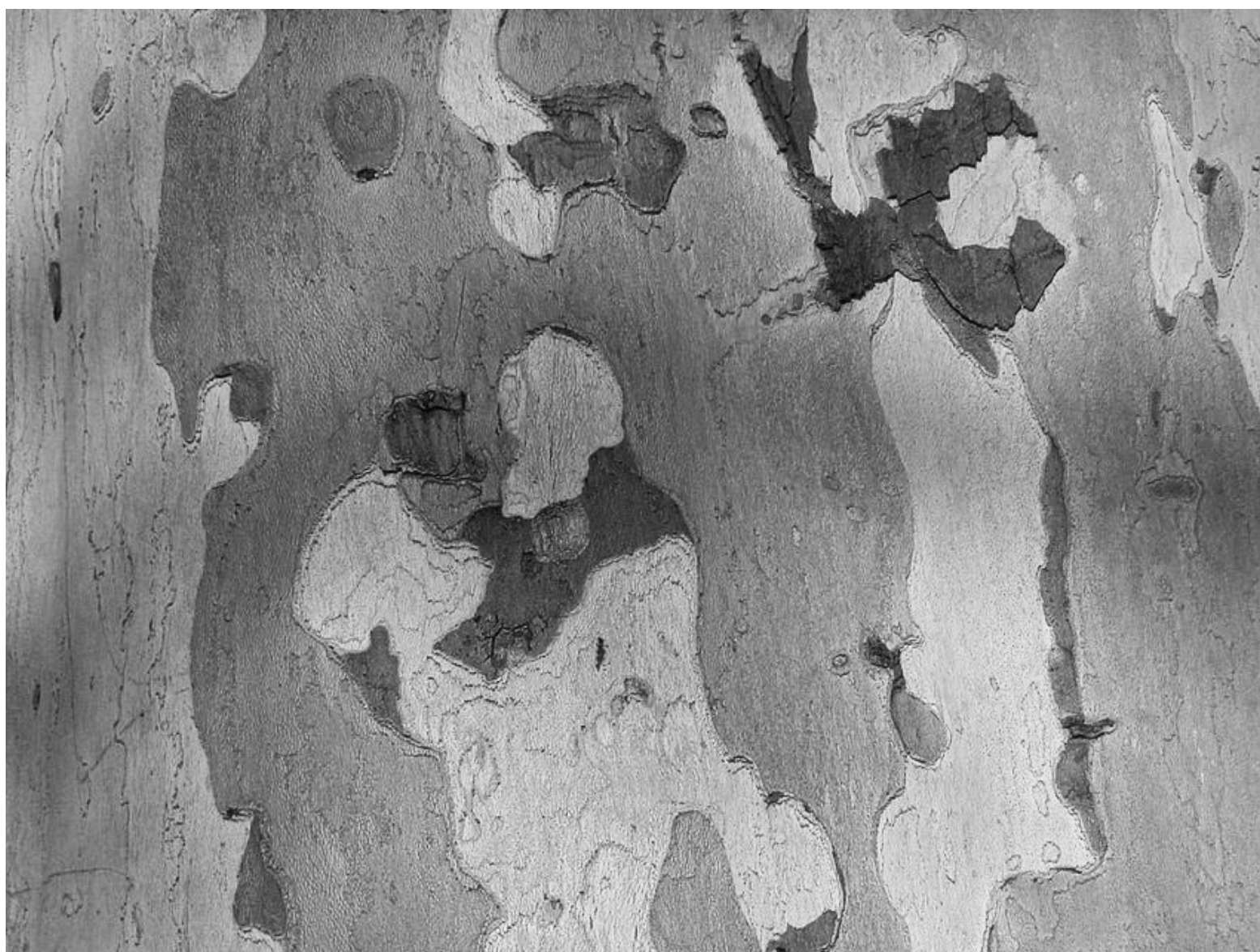
Rehwaldt Landscape Architects
Charlese de Gaulla 629/5
160 00 Praha 6
eliska.cerna@rehwaldt.de

Ing. Eliška Černá

Konzultace dopravního řešení

Syrový – dopravní ateliér, s.r.o.
Bruselská 266/14
120 00 Praha 2
syrovky.k@gmail.com
www.kvetoslavsyrovky.cz

Ing. Květoslav Syrový

Stávající stav

- + významné veřejné instituce
- + dobrá dopravní dostupnost MHD
- + aktivní parter budov, nebo možnost jeho oživení
- + rekonstrukce Vřídelní kolonády
- převažující dopravní funkce
- dlouhodobě pronajatá parkovací stání
- degradované a nekvalitní materiály povrchů
- území nefunguje jako jeden celek, parkový střed je oddělen

Navrhovaný stav

- celostní řešení území v kontextu celé lázeňské promenády
- reorganizace dopravy, snížení počtu parkovacích stání
- otevření a spojení celého náměstí, propojení s parterem budov
- nové výsadby - řešení modrozelené infrastruktury
- volná multifunkční plocha umožňující konání kulturních akcí
- nová dominanta prostoru - jezdecká socha Karla IV.

Stávající stav

Navrhovaný stav

Stávající stav

Navrhovaný stav

Stávající stav

Navrhovaný stav

Stávající stav

Navrhovaný stav

Stávající stav

Navrhovaný stav

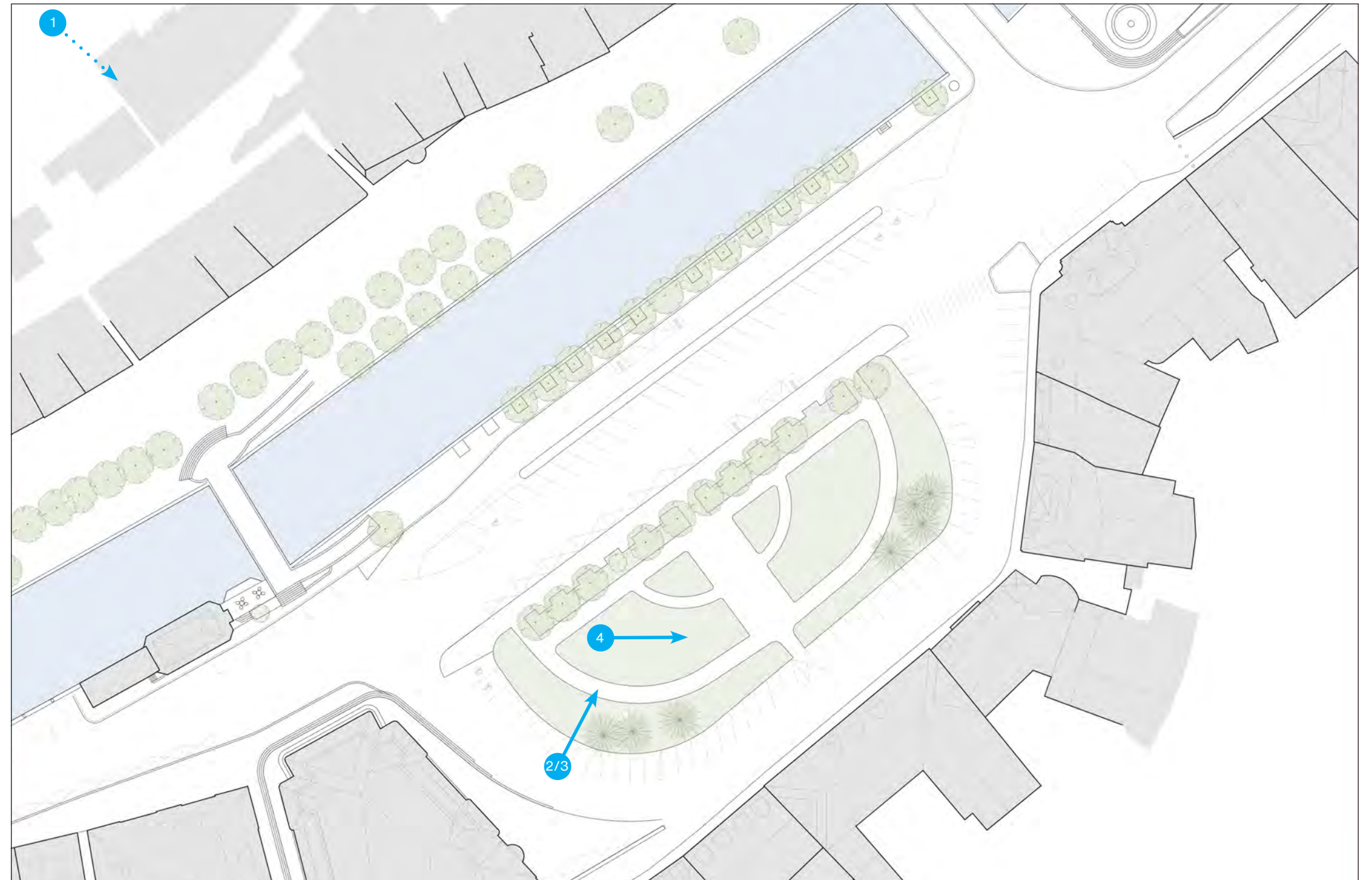

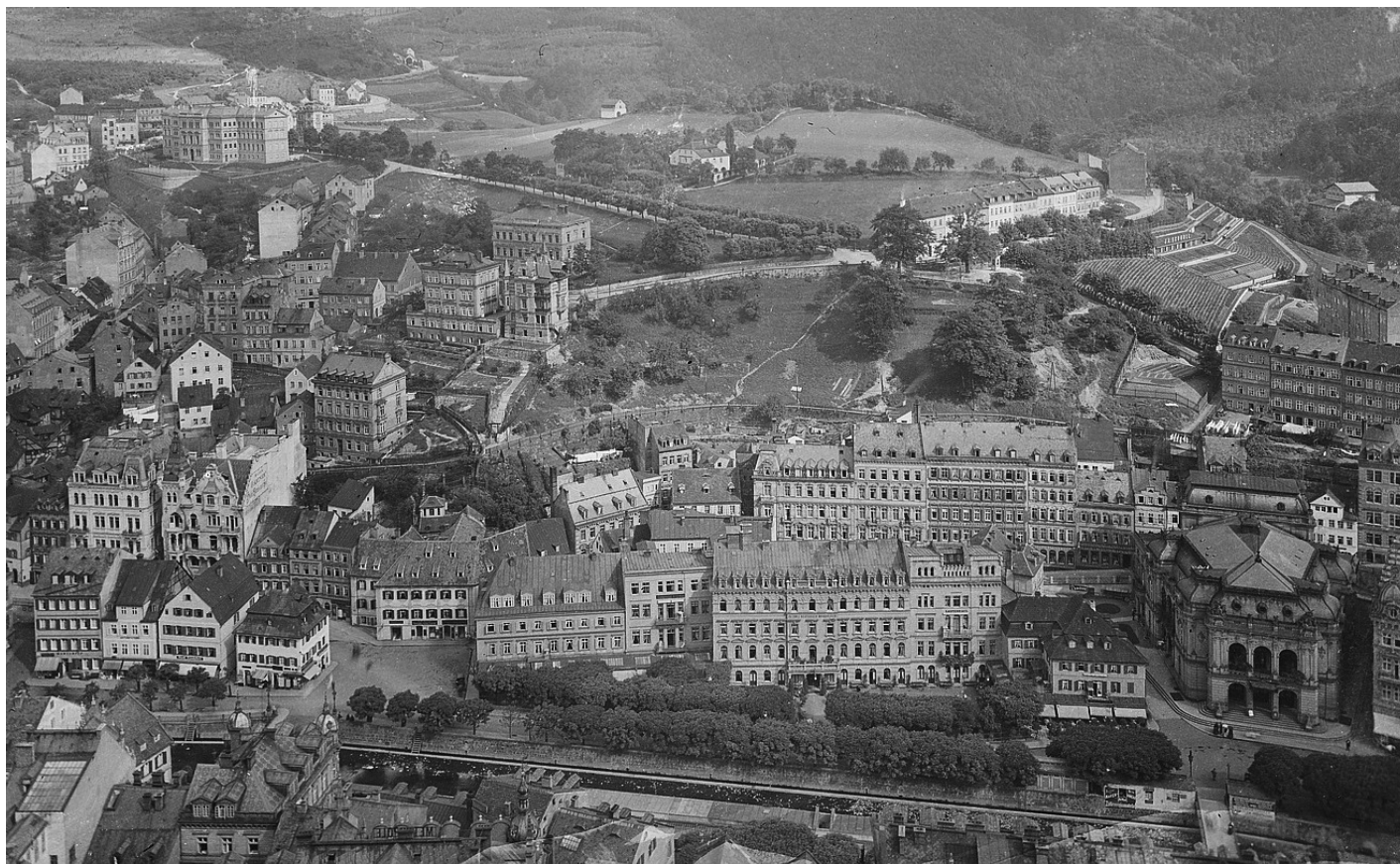
Analytická část

Historie

Divadelní náměstí se do dnešní podoby postupně zformovalo až v polovině 20. století. Kolem roku 1910 byl demolován špalíček domů stojící v ploše náměstí, aby ustoupil nové stavbě lázeňského domu. Ten však nebyl realizován a plocha zůstala prázdná. Koncem 30. let bylo spolu s litinovou Vřídelní kolonádou zbořeno i několik domů uzavírajících náměstí na severní straně.

Parkový charakter středové plochy byl postupně drobně měněn a svou dnešní podobu získal v průběhu 50. let 20. století, kdy byla do parčíku umístěna bronzová socha Lenina. Z umístění této sochy také vychází dnešní kompozice cestní sítě.

1/ 1901 - původní zástavba na ploše Divadelního náměstí, vpravo Městské divadlo

2/ 1914 - ornamentální parková úprava, stříhané stromořadí u řeky

3/ 1950 - poválečná parková úprava odpovídající současnému stavu

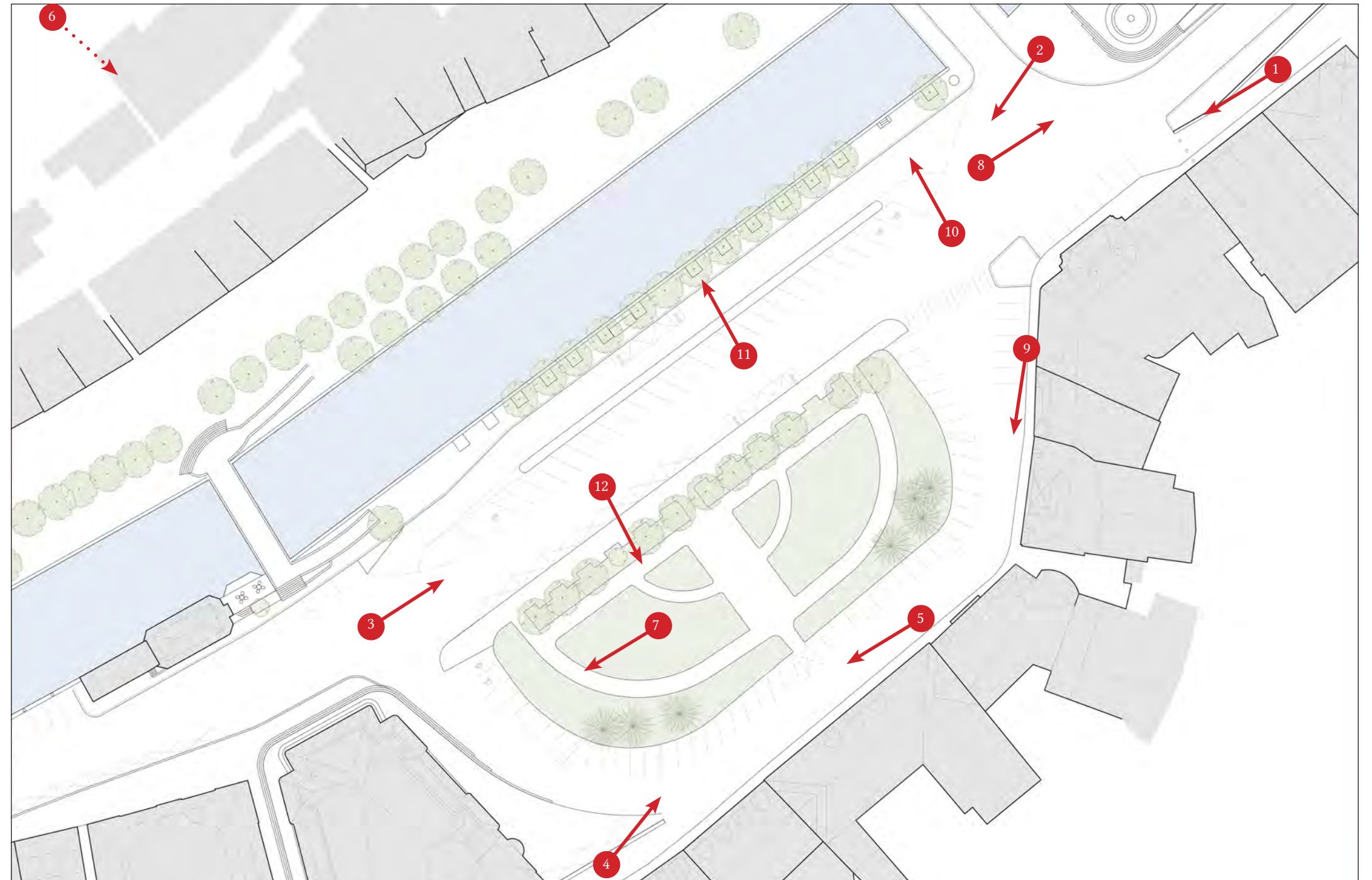

4/ 1970 - bronzová socha Lenina na ose parku

Zhodnocení současného stavu

Divadelní náměstí je ve velkém kontrastu k oblíbené pěší zóně na protějším břehu říčky Teplá. Parčík uprostřed prostoru je zcela oddělen parkovacími stání a nadměrně širokými plochami asfaltových komunikací, je uzavřen do sebe a nekomunikuje se svým okolím. Atraktivním místem se stává pouze v době konání mezinárodního filmového festivalu a částečně v době kvetení sakur a okrasných výsadeb. Po většinu roku slouží místo primárně pro dopravu a to i jako důležitý nástupní bod na MHD.

Zanedbané místo neodpovídá svojí podobou, materiálovým řešením a řešením detailů významu umístění v samotném srdci lázeňského centra města.

1/ Pohled na Divadelní náměstí od kostela sv. Máří Magdaleny

2/ Pohled na Divadelní náměstí od Janského mostu, nekonečné asfaltové plochy určené pro motorovou dopravu

3/ Pohled na Divadelní náměstí od Městského divadla

4/ Pohled na Divadelní náměstí z ulice Divadelní za městským divadlem

5/ Přerušené vizuální, prostorové i pěší vazby po celém obvodu. Parter budov je zcela odříznut od náměstí.

6/ Důležité jsou i pohledové vazby z vyhlídek na protějším kopci.

7/ Masivní vizuální bariéry z jehličnatých keřů a stromů. Park je uzavřen do sebe.

8/ Přerušené vizuální, prostorové i pěší vazby po celém obvodu. Pohled k Vřídelní kolonádě.

9/ Dopravní dominance ukrajující pohyb pěších. Parkovací stání vyhrazena převážně pro hotely.

10/ Materiálová nesourodost, vizuální smog, nekoncepčně umísťované prvky.

11/ Stromořadí jírovců u řeky v havarijním stavu.

12/ Sakury tvořící čelo parku jsou dle dendrologického posudku na hraně životnosti.

Návrhová část

Koncept návrhu

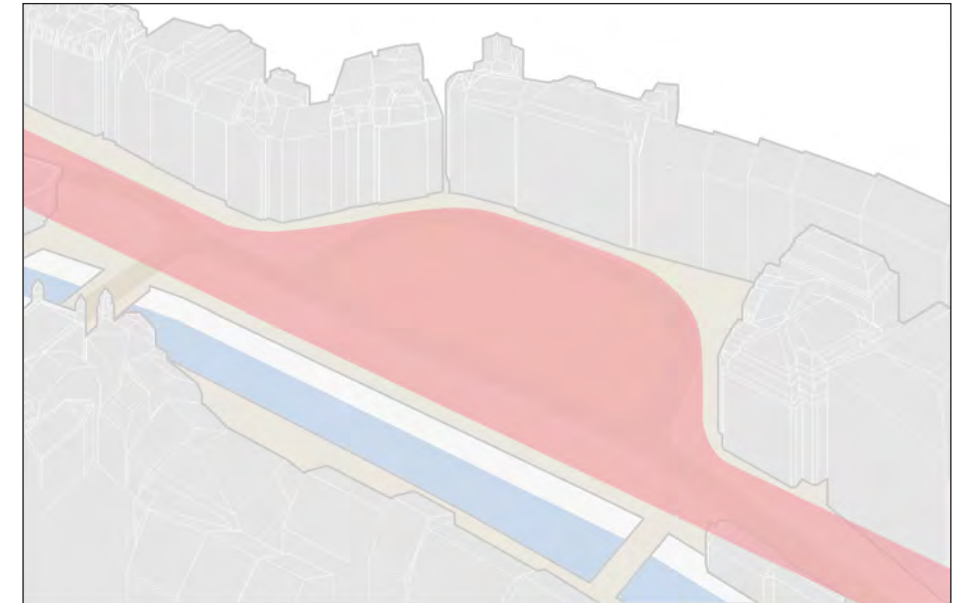
Dnešní stav, kdy je náměstí rozděleno na plochy určené pro dopravu a okrasný „střed“ parčíku, zcela odděleného od okolí, vnímáme jako nevhodný.

Základním principem a cílem návrhu je propojit prostory náměstí, vytvořit jeden atraktivní prostor, který umožní jak běžný denní život, tak i pořádání menších kulturně společenských akcí. Zklidnění dopravy, vytvoření sdíleného prostoru a vymístění velké části parkovacích stání mimo prostor náměstí do nově budovaných parkovacích domů na okraji centra města.

Využíváme rozšířený prostor náměstí pro umístění velkých vzrostlých stromů, které budou mít nezpochybnitelný vliv na příjemné prostředí lázeňského korza. Jako ústřední dominantu vnímáme novou jezdeckou sochu Karla IV. od prof. Gabriela, kterou na Divadelní náměstí umistujeme po ověření řady dalších možných prostorů ve městě.

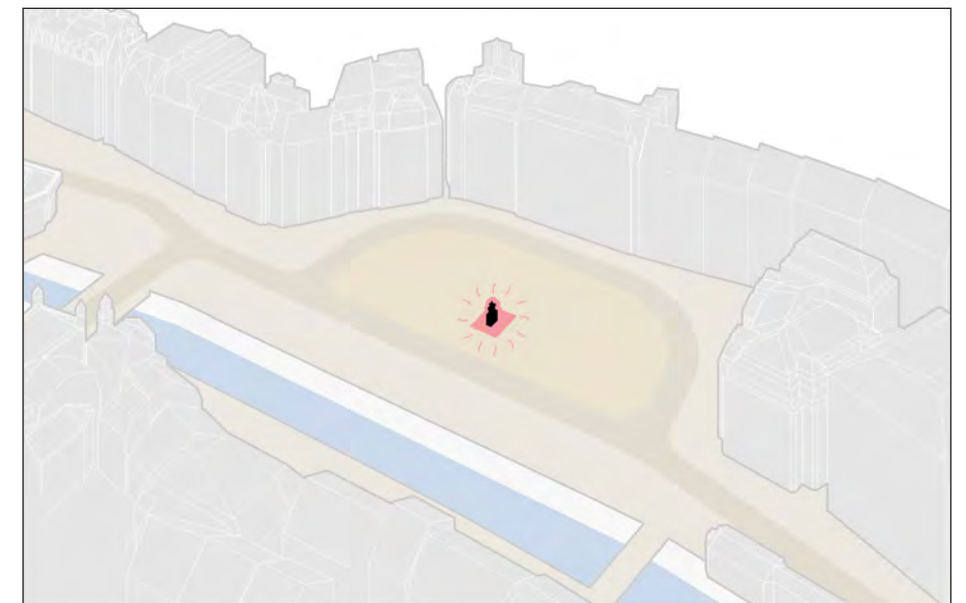
Rozlití veřejného prostoru

Lázeňská promenáda v sevřeném údolí říčky Teplá se v prostoru Divadelního náměstí rozlívá a rozšiřuje. Vytváří živý otevřený prostor napojený na parter přilehlých budov komunikující s významnými veřejnými budovami - divadlem a Vřídelní kolonádou.

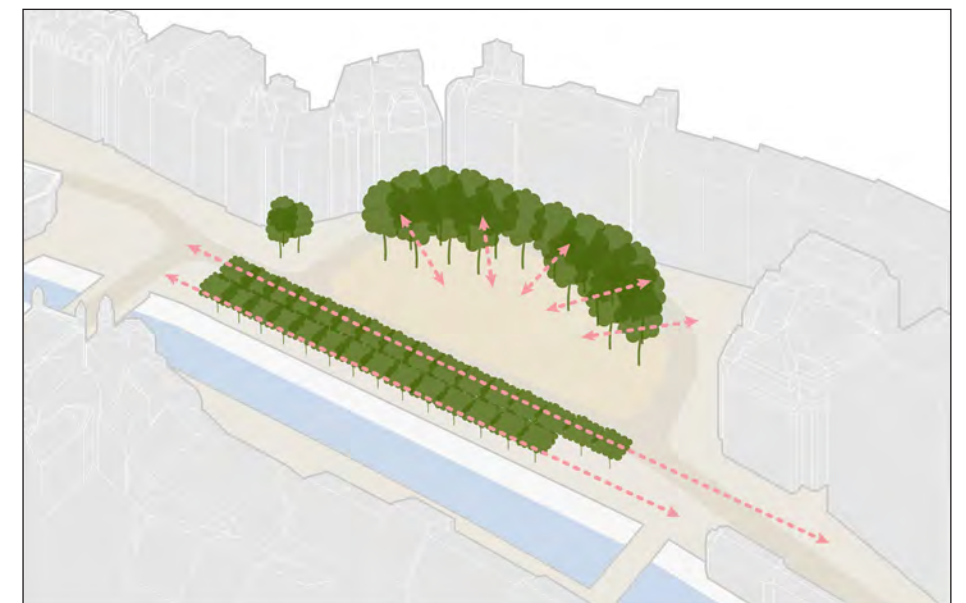
Akcent na sochu

Nová dominanta Karlových Varů - nerezová jezdecká socha Karla IV. od prof. Gabriela, stojí v čele prostoru jako nový symbol, orientační bod.

Stromy

Dvě velikosti, dvě důležitosti - vysoká záda náměstí a nižší promenáda. Vysoké platany s korunou nasazenou ve výšce parteru budov tvoří stín a příjemné prostředí, zároveň ale nebrání živé komunikaci budov s náměstím. Do špalíru střihané jírovce u řeky odkazují na tradiční princip karlovarských promenád. Ten je již také užít na druhém břehu řeky.

Situace návrhového stavu

Režimy užívání

Každodenní stav

Korzování u řeky, sezení pod stromy a na předzahrádkách restaurací, obdivování nové jezdecké sochy. Foyer významných veřejných budov.

Kulturní a společenské akce

Pro návštěvníky i místní obyvatele - divadelní představení, koncerty, trhy. Vše umístěno v rámci mlatové plochy uprostřed náměstí.

Větší akce

Uzavření náměstí pro dopravu - možnost rozšíření akcí na plnou plochu náměstí od řeky k fasádě budov.

Režim běžného dne. Předzahrádky a parkující auta krytá stromy.

Prvky

Umístění výstavních panelů

Promenáda pod dvojitou alejí s mobilními stánky.

Divadelní korzo: Divadelní náměstí

Příklad řešení výstavních panelů v exteriéru

Příklad řešení výstavních panelů v exteriéru (Berlín, Německo)

Reference mobilních stánků

Reference mobilních stánků

Režimy užívání

Otevřený prostor vybízí k živé kultuře, menším koncertům nebo venkovním divadelním představením.

Venkovní představení (Divadelní léto pod plzeňským nebem, Plzeň)

Venkovní představení (Karlovarské kulturní léto, Karlovy Vary)

Pravidelné farmářské nebo vánoční trhy

Design karlovarských stánků (Vánoční trhy, Karlovy Vary)

Porcelánové trhy před Grandhotelem Pupp (Karlovy Vary)

Režimy užívání

Vyjímečná akce, při které je uzavřena doprava a prostor je využit od řeky k fasádám.

Karlovarský maraton

Umístění stanů ČT v rámci MFF Kalovy Vary

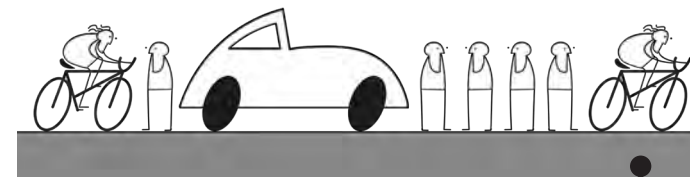
Dopravní řešení

Celé náměstí je řešeno jako sdílený prostor v jedné výškové úrovni s rozdělením na dopravní a pobytový prostor. Dopravní prostor je vyznačen odlišným typem dlažby a pásem žulových desek.

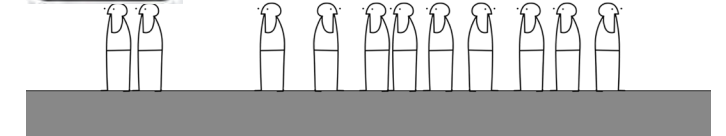
Prostorová koncepce dopravních komunikací vychází z faktu, že bude i do budoucna Divadelní náměstí sloužit jako konečná autobusů č.2 a to znamená, že je zde nutná točna pro tento spoj. Ta je nově navržena kolem celého náměstí.

Většina stávajících parkovacích stání je vymístěna do nových parkovacích domů na okraji lázeňského centra města. Ponecháno je 30 parkovacích stání určených zejména jako provozní stání pro významné veřejné instituce a jejich hosty, případně pro rezidenty a provozovatele hotelů a restaurací. Parkovací stání jsou nově organizována v zadní části náměstí pod stromy, aby nerušila jak pohledově tak fyzicky pěší promenádu kolem řeky a nástupní prostor Vřídelské kolonády.

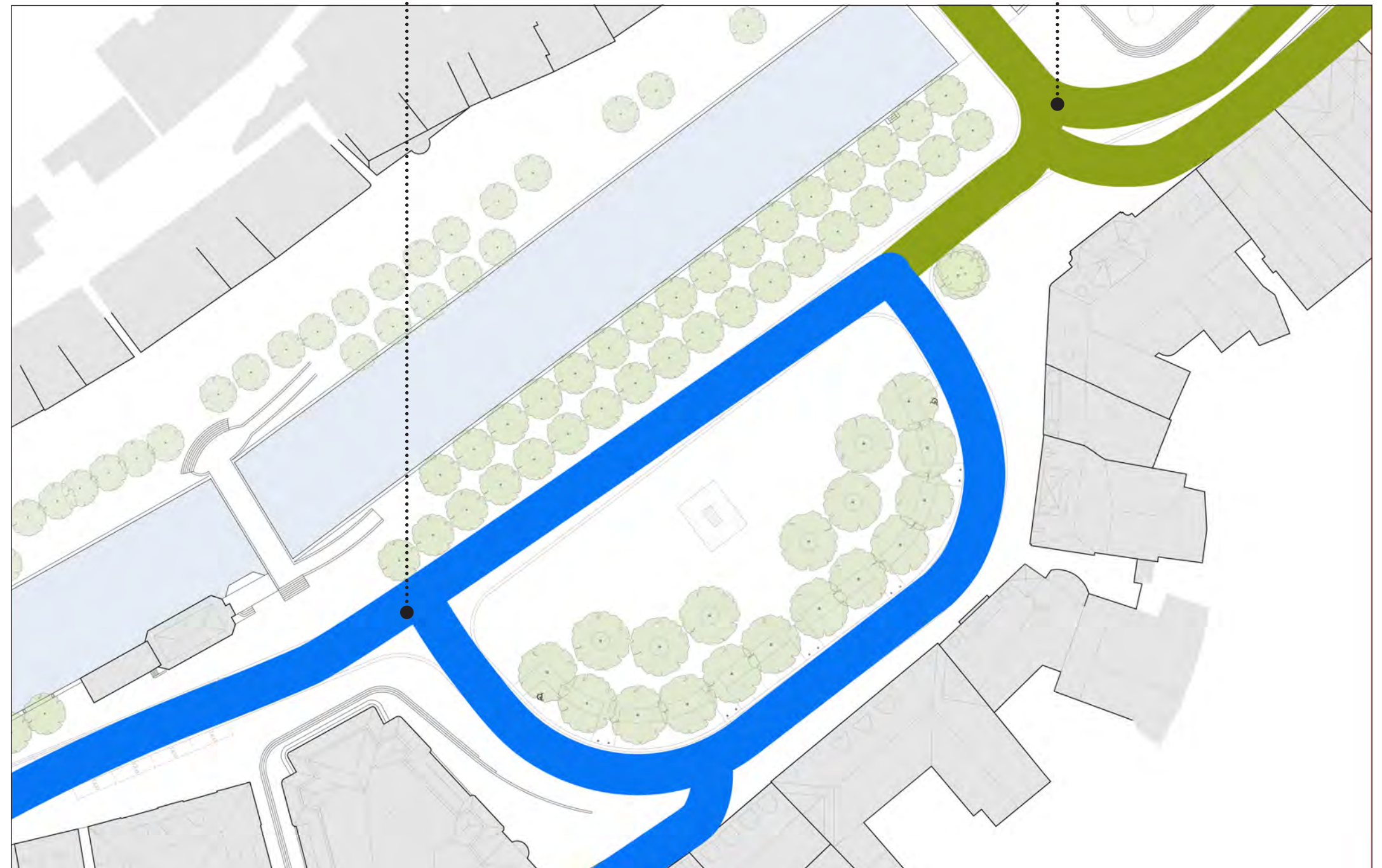
V případě větší společenské akce nebo budoucího tlaku úplně vymístit individuální automobilovou dopravu z náměstí je možné tyto parkovací stání bez stavebních úprav začlenit do pobytového prostoru a vytvořit z nich například prostor pro předzahrádky restaurací.

Obytná zóna

Pěší zóna

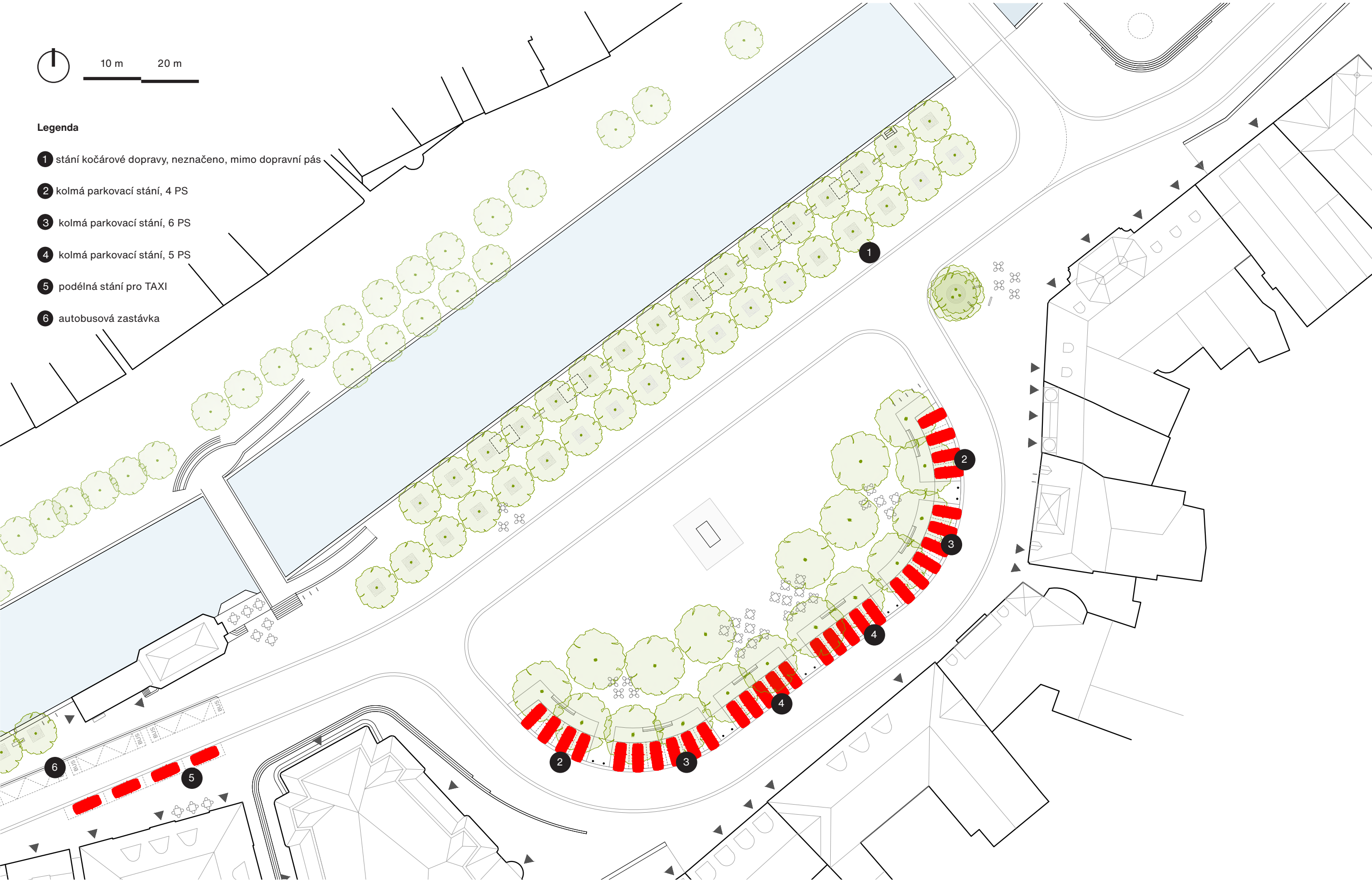
Legenda:

- obytná zóna, sdílený prostor
- pěší zóna upravený stávající stav

Situace dopravního řešení

Parkovací stání

Ověření vlečnými křivkami referenčních vozidel

Povrchy zpevněných ploch

Povrchy zpevněných ploch reagují na kontext celého lázeňského centra Karlových Varů, vycházejí z řešení, která jsou již ve městě použita. Volba typu dlažby a materiálu navazuje na principy použité na pěší zóně - Staré louce od arch. Bokoty. Žulová dlažba je zde štípaná v hraně a řezaná v ploše, což zajišťuje příjemnou chůzi i jízdu na kole a vytváří příjemný městský charakter.

Na pojízdný pás navrhujeme velkou žulovou kostku obdélníkového formátu s proměnlivou délkou. Na pobytový prostor navrhujeme malou v ploše řezanou kostku.

Barvou, formátem i povrchovou úpravou totožnou s detailním řešením na Staré louce.

Střed náměstí uvažujeme jako parkový s propustným mlatem. Pro zapojení parkovacích stání do toho prostoru navrhujeme v jejich místě použít žulové kostky podobného béžovo-šedého odstínu jako bude mít mlatová plocha.

Štípaná dlažba malá a velká

Mlat

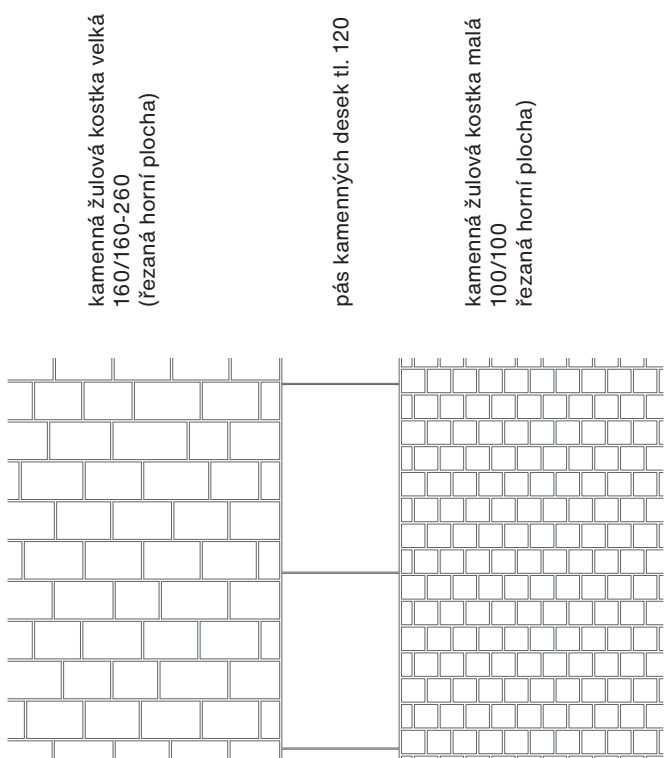
V ploše řezaná kostka 16x16mm

Legenda:

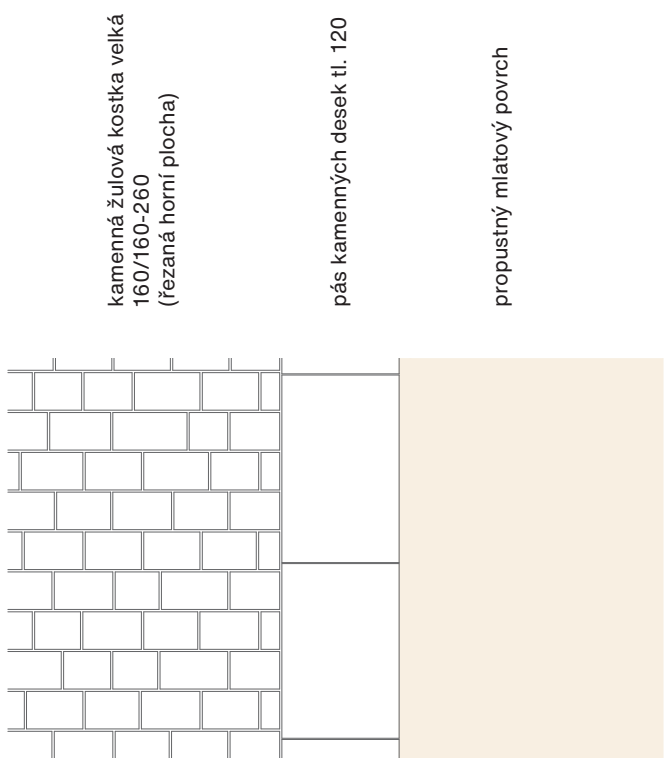
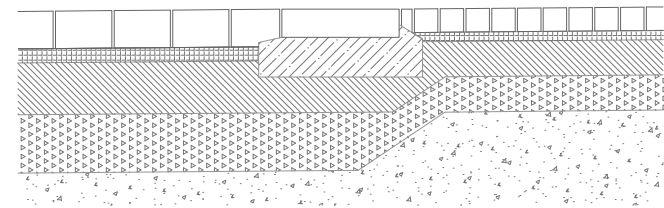
- mlat
- trvalkové záhony
- žulová kostka štípaná v hraně, řezaný povrch 16x16cm, šedobéžová
- žulová kostka štípaná v hraně, řezaný povrch 16x16x30cm, šedá
- žulová kostka štípaná v hraně, řezaný povrch 10x10cm, šedá

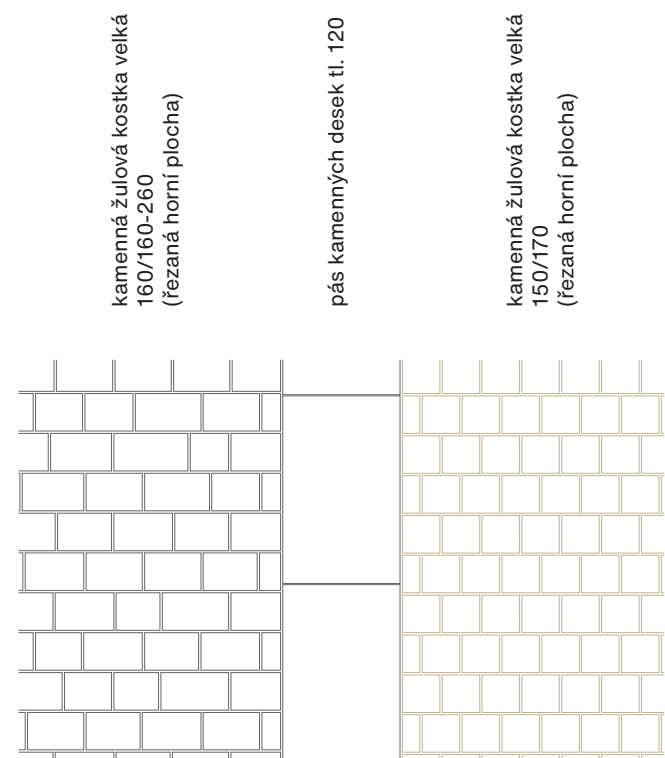
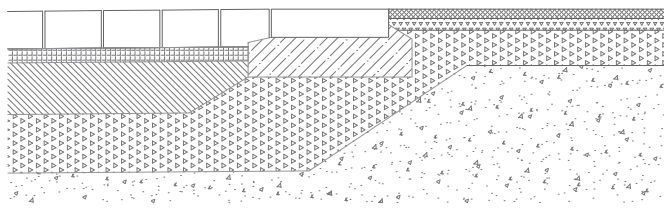
Detaily skladeb povrchů

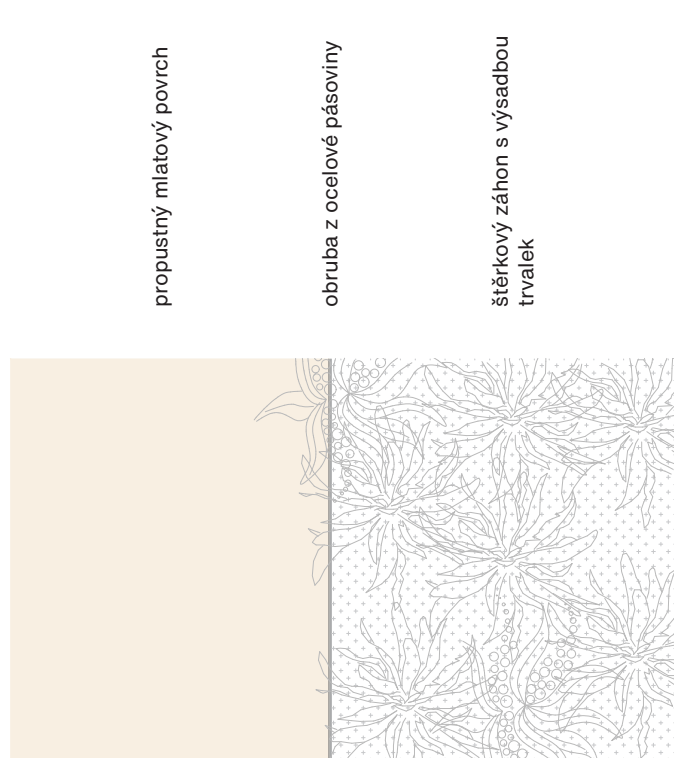
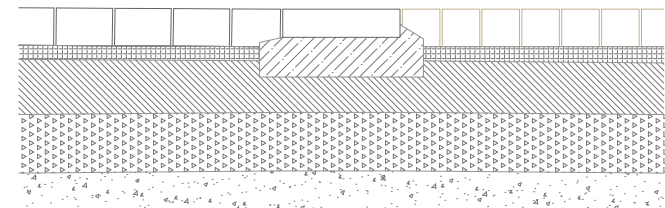
Řez A-A'

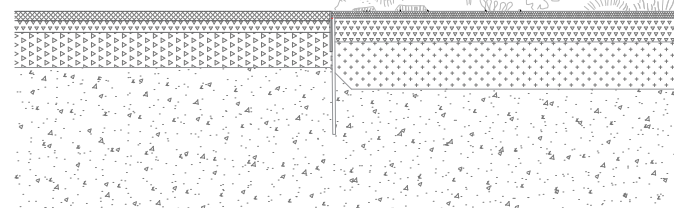
Řez B-B'

Řez C-C'

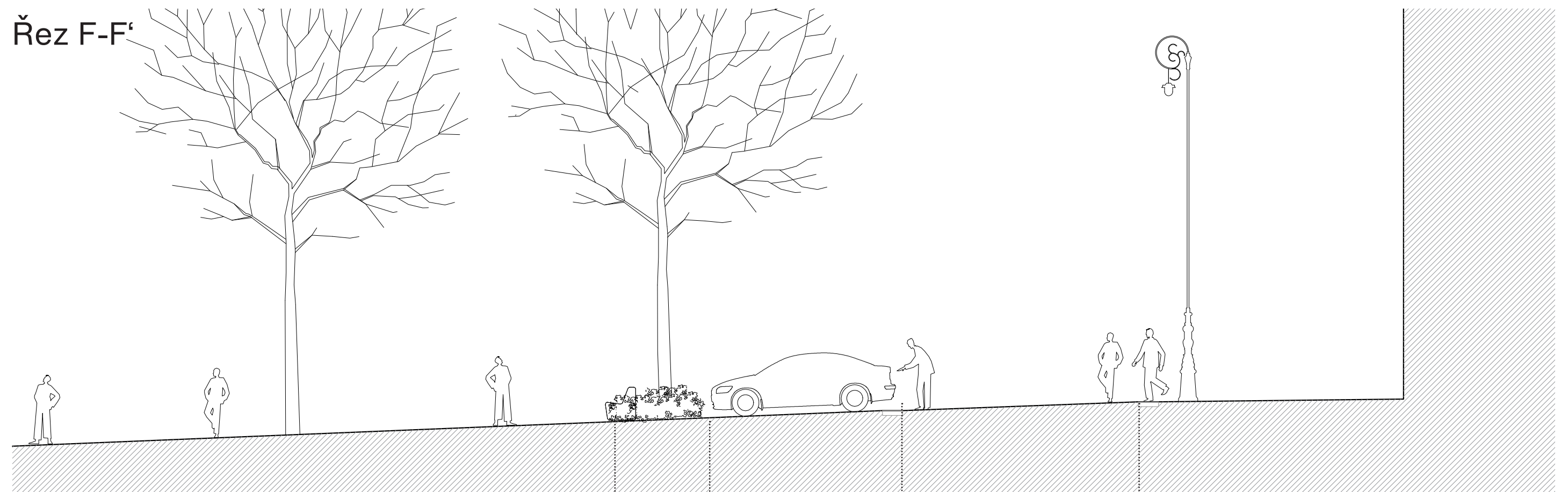
Řez D-D'

Řez E-E'

Řez F-F'

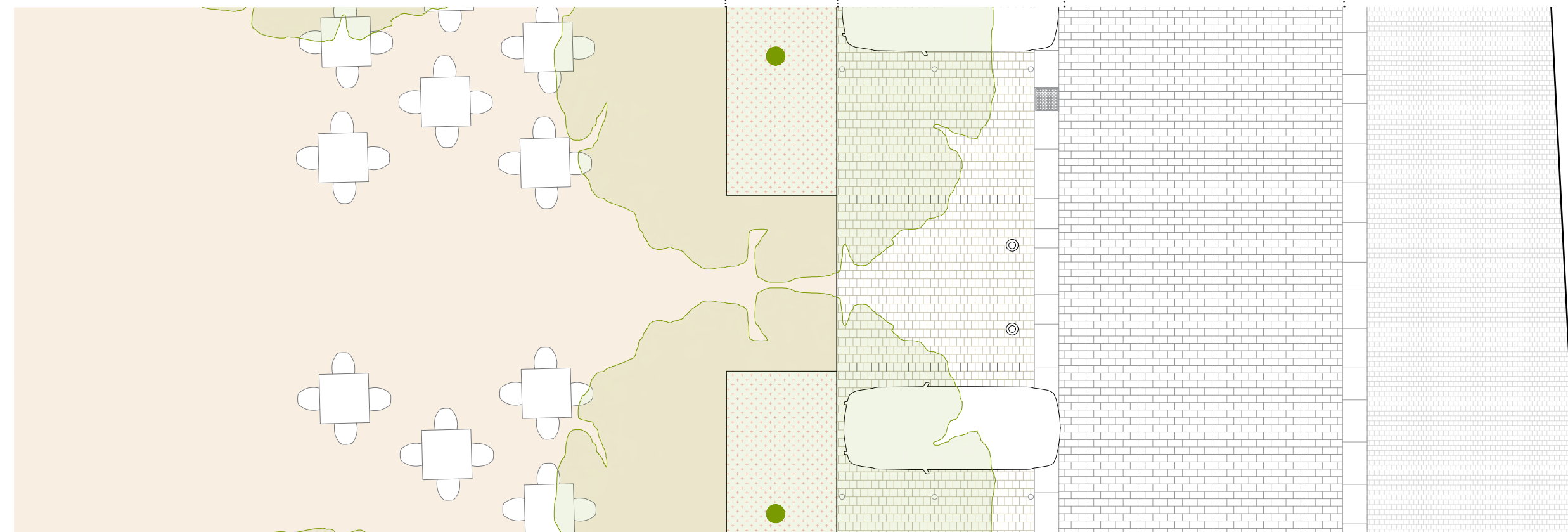
mlatová plocha

záhon
2,3 m

parkování
4,5 m

pojízdný pás
5,75 m

pobytový prostor
> 3 m

Zónování

Nové Divadelní náměstí dělíme na tři zóny svébytné svým charakterem a způsobem využití.

Promenáda pod jírovcovou alejí slouží primárně k pohybu, korzování a jako důležitý nástup na Vřídelní kolonádu.

Náměstí pod širým nebem s dominantou jezdecké sochy má multifunkční využití měnící se dle ročního období. Nabízí prostor pro konání rozličných společenských a sportovních akcí.

Pod korunami vzrostlých platanů vzniká příjemné posezení s pohledem na ruch náměstí. Posezení v lavičkách umístěných mezi trvalkovými výsadbami nebo s kávou a obědem na předzahrádkách přilehlých restaurací.

Schematický řez středem náměstí

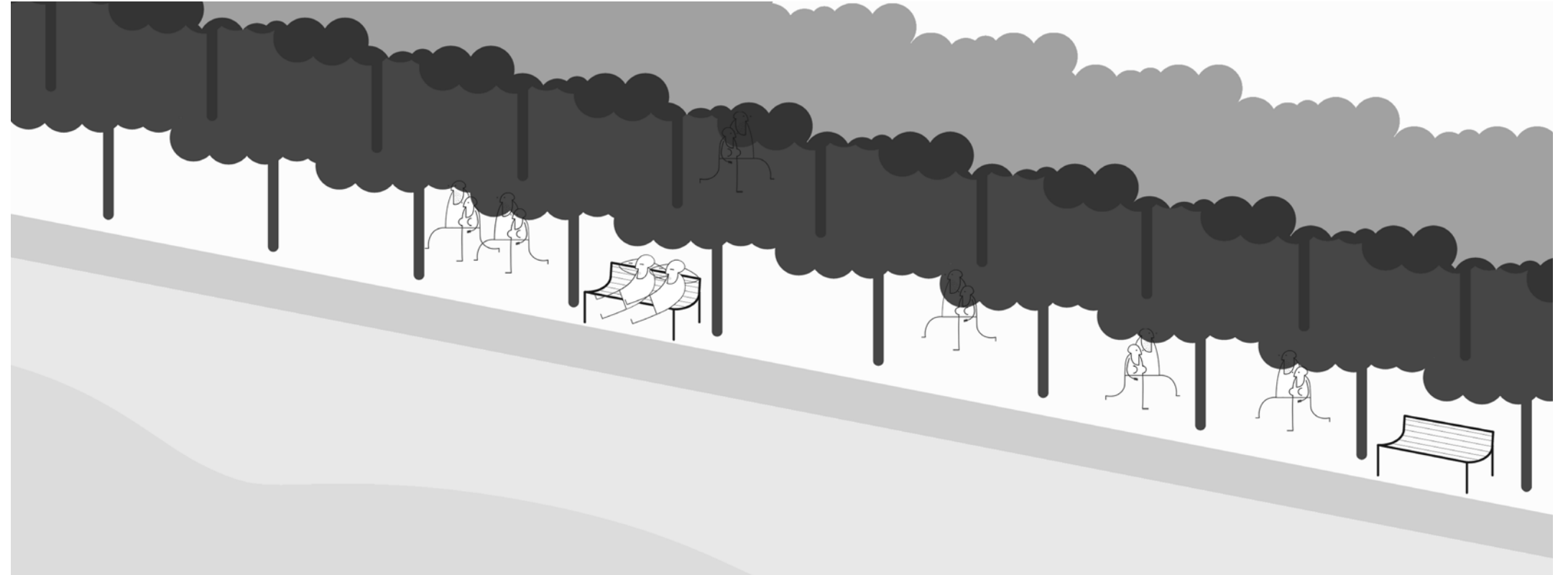

Promenáda

Promenáda u řeky vychází z historického vzoru dvouřadé jírovcové aleje, která je patrná na většině historických fotografií a na místě byla až do 70. let minulého století. Stávající staré stromy jsou bohužel již v havarijním zdravotním stavu, a tak je nutná jejich výměna. Dle historického vzoru také navrhujeme střih korun na špalír, který je méně násilný než-li střih na hlavu a zajišťuje příjemný stín v letních měsících.

Promenáda u řeky bude sloužit jako široké korzo spojující divadlo a Vítězná kolonádu. Bude sloužit jako místo s pohledem na řeku a možností mobilních stánků s kávou nebo zmrzlinou.

Promenáda krytá korunami hledící k řece (Alšovo nábřeží, Praha)

Aesculus Briotti

Střih na špalír (Devonshire square, Londýn)

Legenda

1 nová dvouřadá alej - jírovec pleťový, stříh na špalír

2 místo pro mobilní prodejní stánek

3 kamenná pobytová lavice

4 místo pro parkování kočárů

5 nová výsadba - jerlín japonský

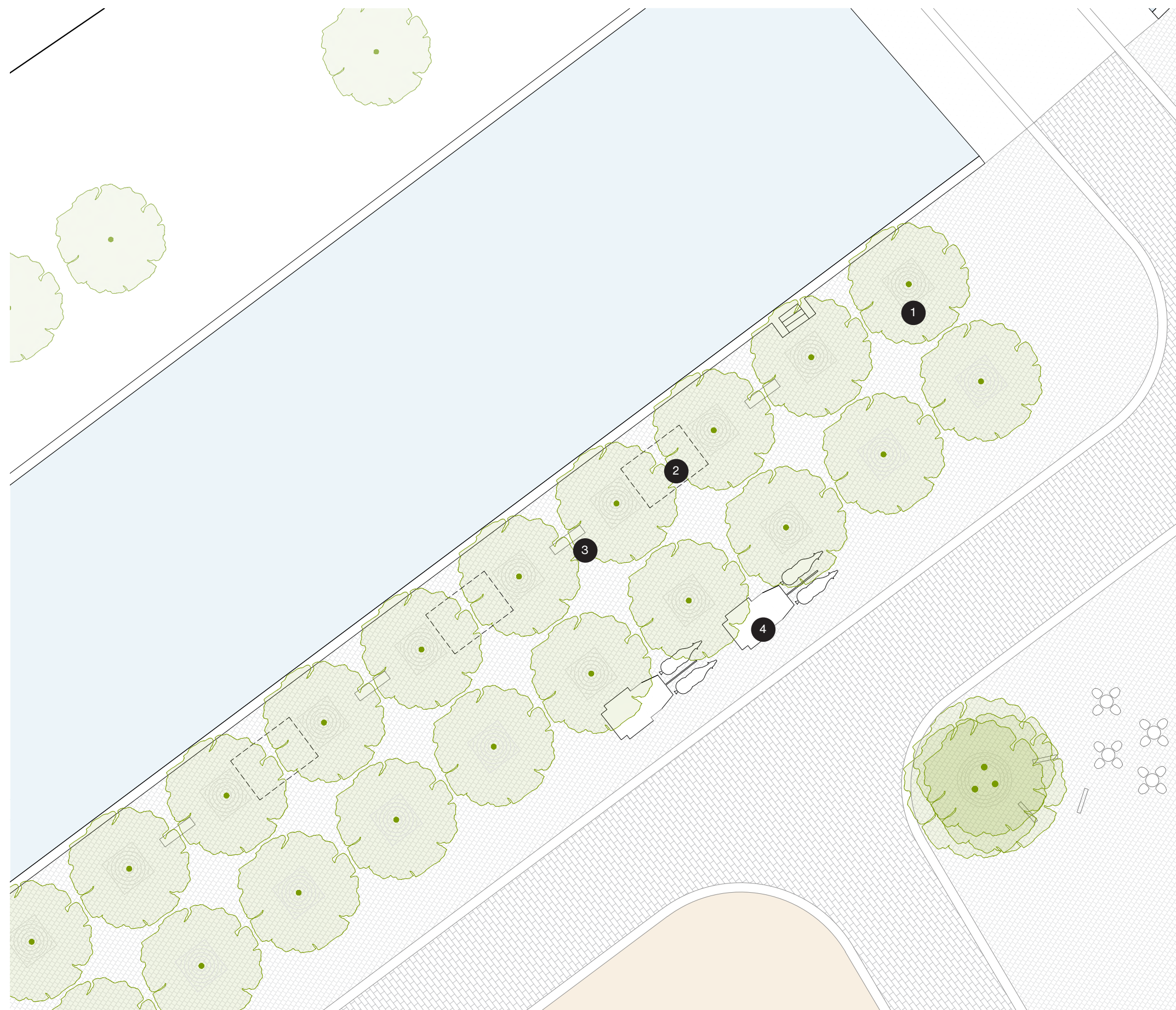
6 místo pro výstavní panely

dlažba 16x16-30cm, řezaný povrch, šedá

dlažba 10x10cm, řezaný povrch, šedá

dlažba 16/16 cm, řezaný povrch, šedoběžový melír

mlat

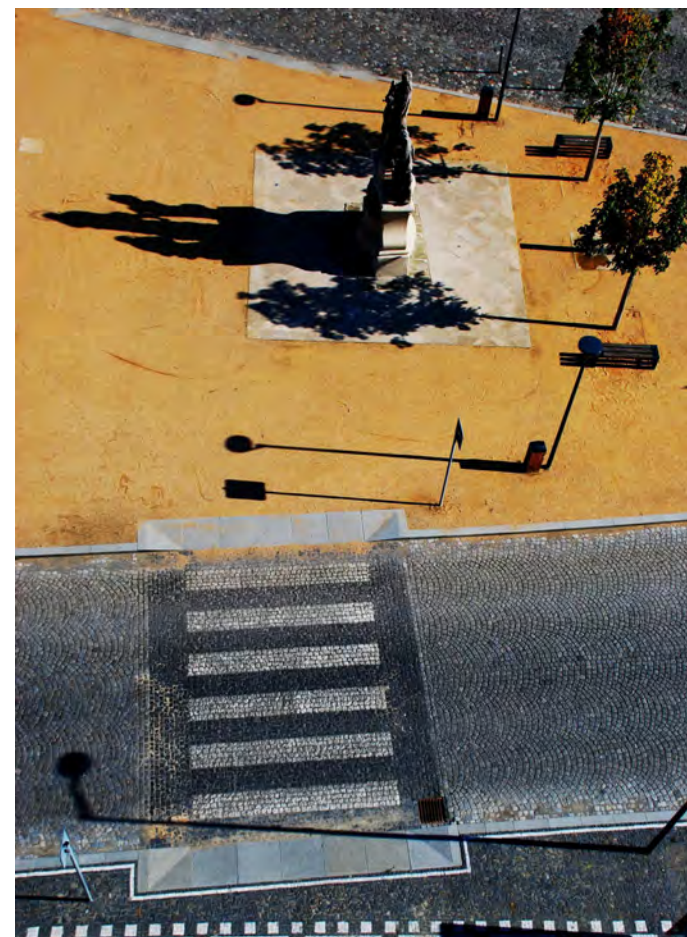
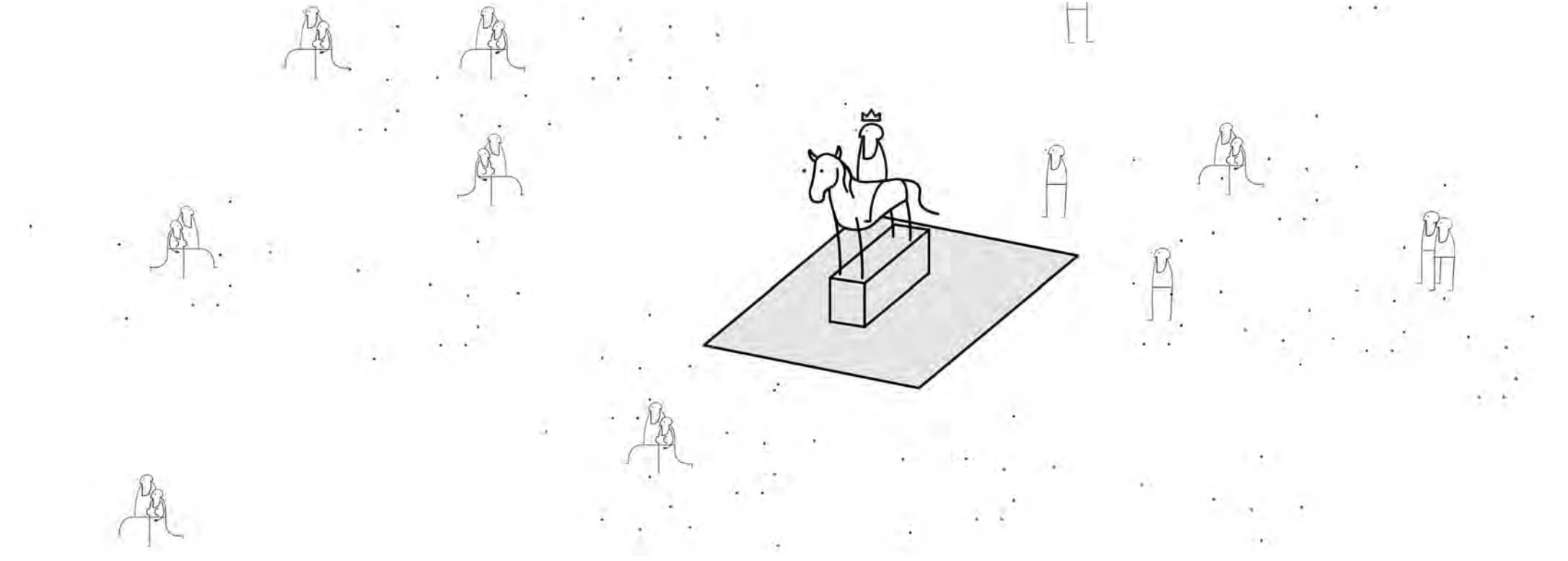

Náměstí pod širým nebem

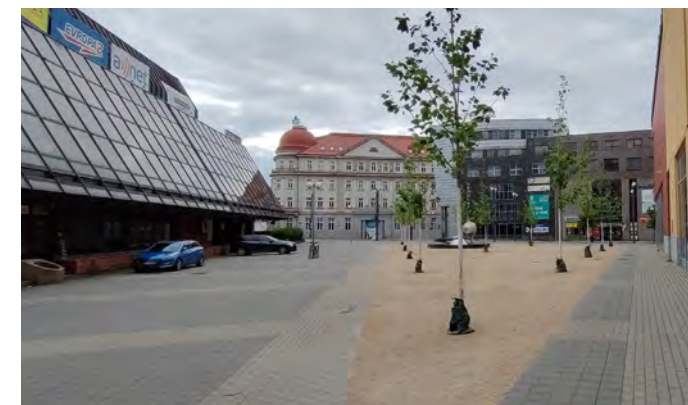

Náměstí pod širým nebem s dominantou nové jezdecké sochy od porf. Gabriela navrhujeme celé v mlatovém propustném povrchu. Mlat umožní konání společenských akcí, zároveň je ale zcela propustný vodě a reaguje na lázeňskou tradici mlatových ploch.

V mlatové ploše by měly být umístěny vývody elektřiny a další infrastruktury potřebné pro umístění tržních stánků, umístění podia a dalších prvků potřebných pro konání akcí.

Velkoplošné použití mlatu (náměstí Míru, Mšeno)

Rozhraní mlat x dlažba (prostor před domem kultury, Liberec)

Užití mlatu na náměstí (Lyon Confluence, Lyon)

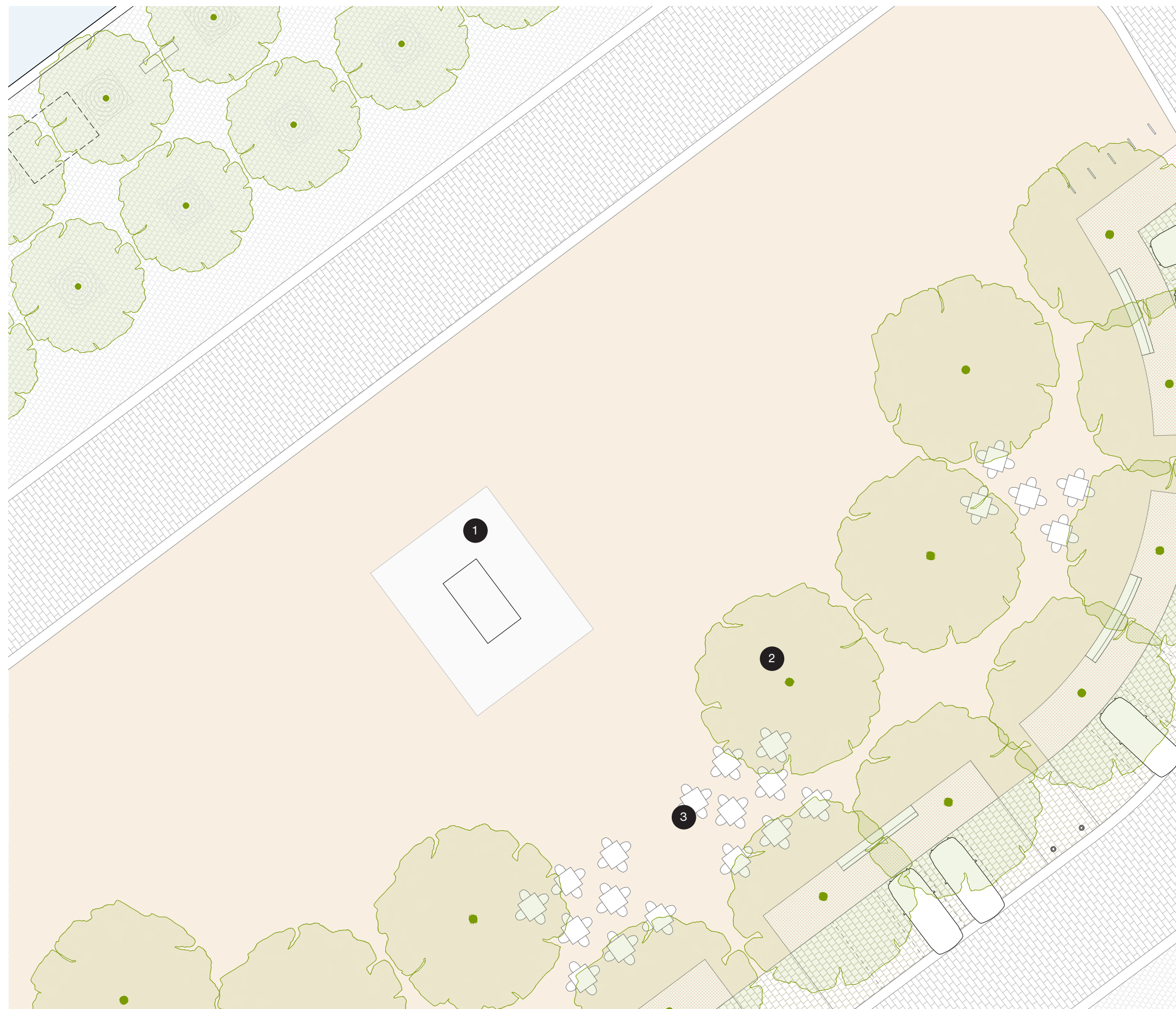

Otevřenost a multifunkčnost prostoru náměstí (Neumarkt Platz, Drážďany)

Legenda

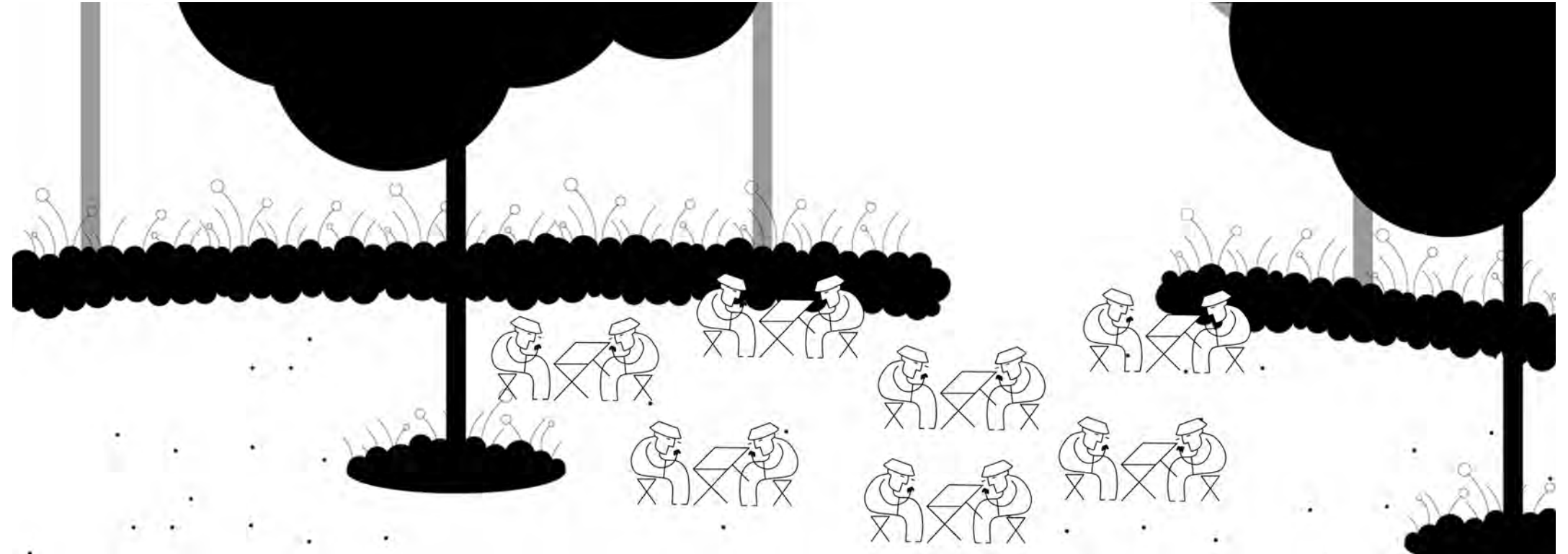
- 1 nová socha Karla IV. od prof. Gabriela
- 2 nová výsadba - platan javorolistý
- 3 předzahrádky restaurací a kaváren
- 4 cyklostojany
- dlažba 16x16-30cm, řezaný povrch, šedá
- dlažba 10x10cm, řezaný povrch, šedá
- dlažba 16/16 cm, řezaný povrch, šedoběžový melír
- mlat
- trvalkové záhony

Náměstí pod korunami stromů

Koruny dvojitého věnce mohutných platanů poskytnou stín pro příjemné posezení na lavičkách a předzahrádkách restaurací. Zároveň zastíní i zaparkované vozy. Ty jsou od plochy náměstí odděleny záhonem vyšších kvetoucích trvalek. Záhon je navržen přesně tak, aby netvořil zbytečnou vizuální bariéru ale částečně zakrýval zaparkované vozy.

Příjemný stinný charakter pod stromy (Kosmonautů, Olomouc)

Stromy v kvetoucím podrostu (Westekade, Rotterdam)

Předzahrádky pod korunami (Resselpark, Vídeň)

Legenda

- 1 nová socha Karla IV. od prof. Gabriela
- 2 nová výsadba - platan javorolistý
- 3 atypická kovová lavice zasazená do záhonu
- 4 parkovací stání
- 5 průchod pro pěší
- 6 předzahrádky restaurací a kaváren
- dlažba 16x16-30cm, řezaný povrch, šedá
- dlažba 10x10cm, řezaný povrch, šedá
- dlažba 16/16 cm, řezaný povrch, šedoběžový melír
- mlat
- trvalkové záhony

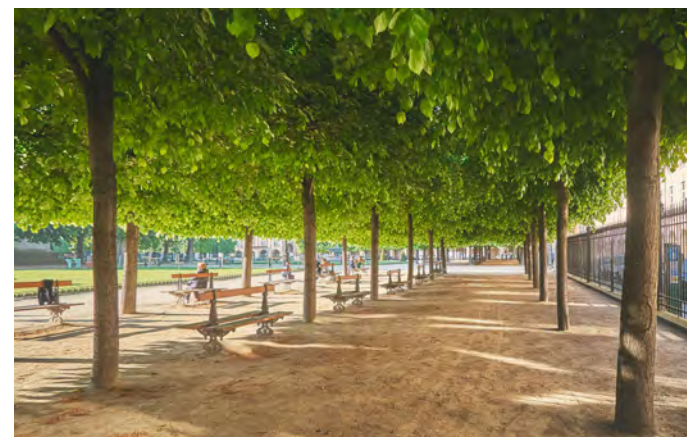
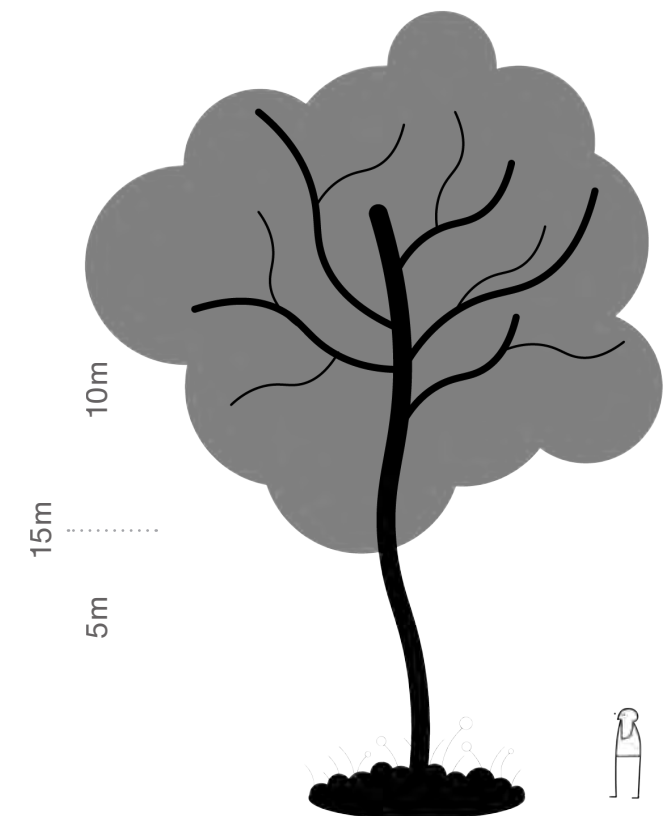
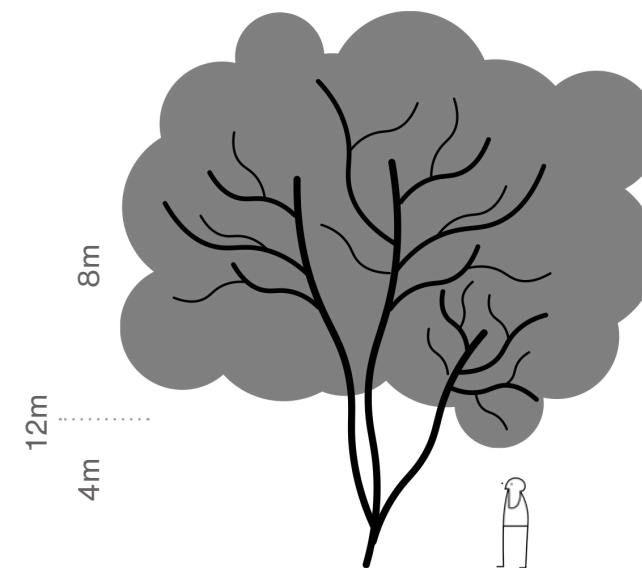
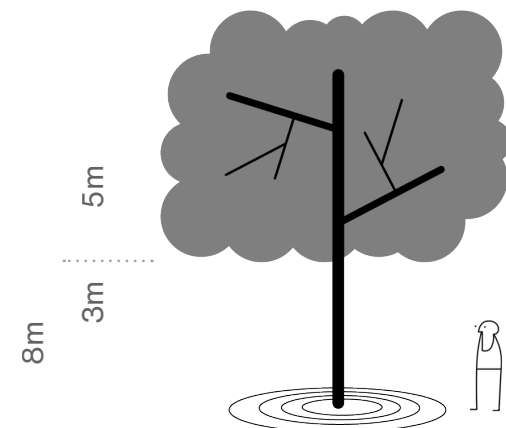
Nové výsadby: stromy

Vzhledem k prostorovým vazbám a zdravotnímu stavu stávajících stromů navrhujeme jejich kompletní výměnu a výsadbu většího počtu nových. Tato náhrada bude mít ve výsledku velmi příznivý dopad na klima prostoru, sníží jeho teplotu a zadrží mnohem více vody. Počet nových stromů je takový, že není potřeba retenční nádrž na dešťovou vodu - veškerou pojmu nově vysazené stromy.

Alej u řeky navržená z jírovců pletových „Briotii“ reaguje na historickou podobu a druhově odpovídá výsadbám na druhém břehu řeky - Staré louce.

Věvec tvořený dvěma řadami platanů javorolistých tvoří „záda“ náměstí, příjemný prostor pro klidné posezení. Díky umístění v prostoru bez inženýrských sítí budou stromy prosperovat a nebude docházet k narušení jejich kořenoových systémů. Zároveň tento prostor umožní jejich přirozený růst a postupné zapojení korun. Navrhujeme vysoké nasazení koruny až do 4m, aby parter přilehlých budov nebyl odříznut bariérou a komunikoval s celým prostorem náměstí.

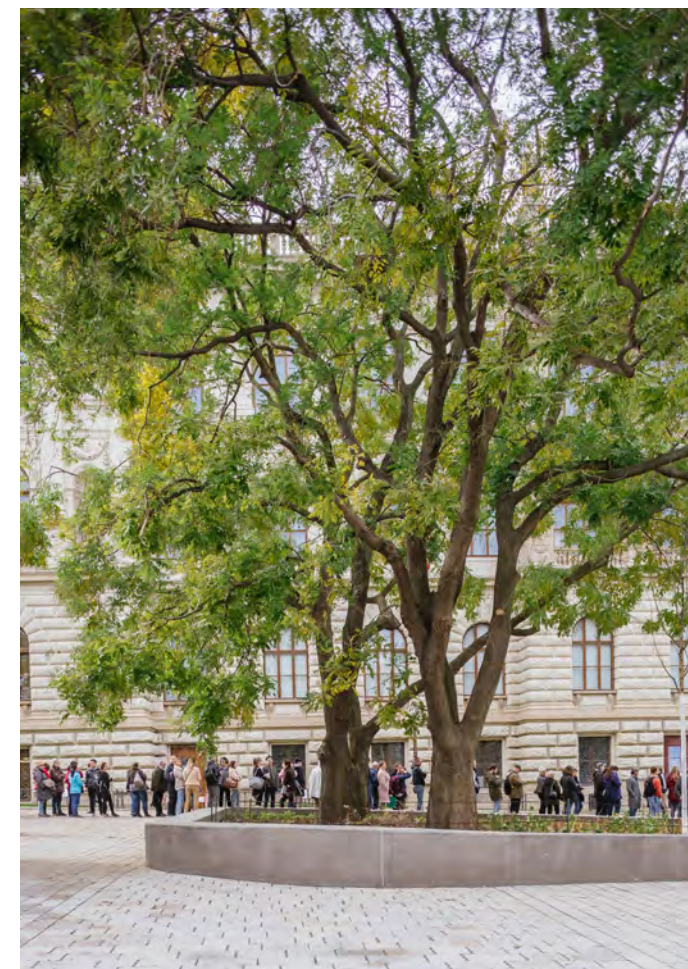
Soliterní strom u budovy spořitelny - jerlín japonský navazuje na stromořadí ve Vřídelské ulici. Spolu s alejí jírovců u řeky tvoří bránu náměstí, částečně ho uzavírá.

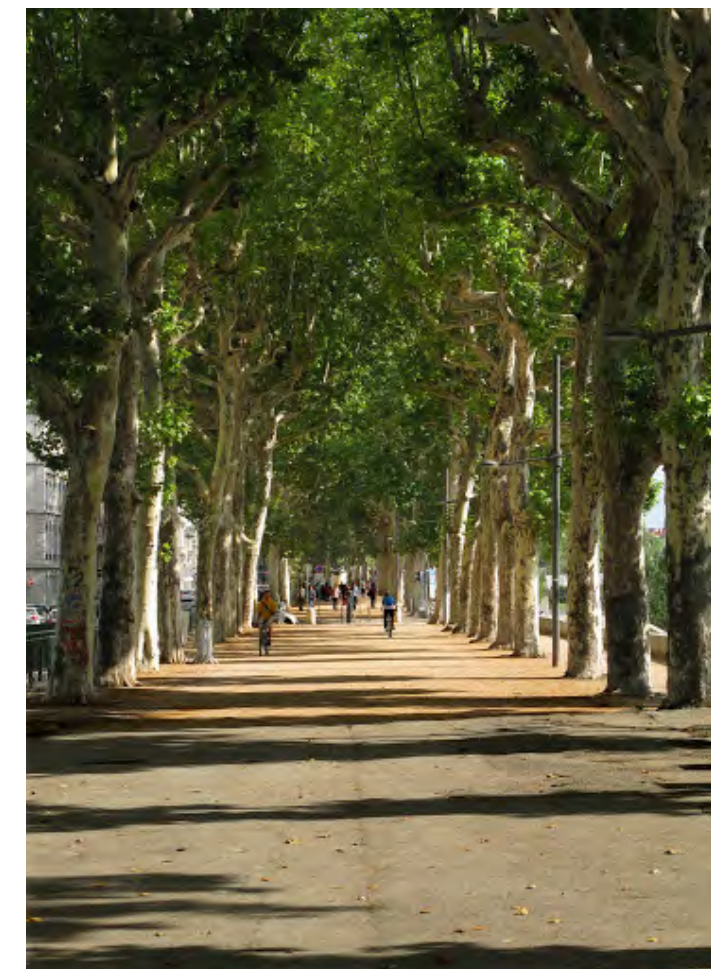
Střih na špalír v aleji (Places des Vosges, Paříž)

Aesculus x carnea Briotii (jírovec pletový)

Styphnolobium japonicum (jerlín japonský)
(okolí Národního muzea, Praha)

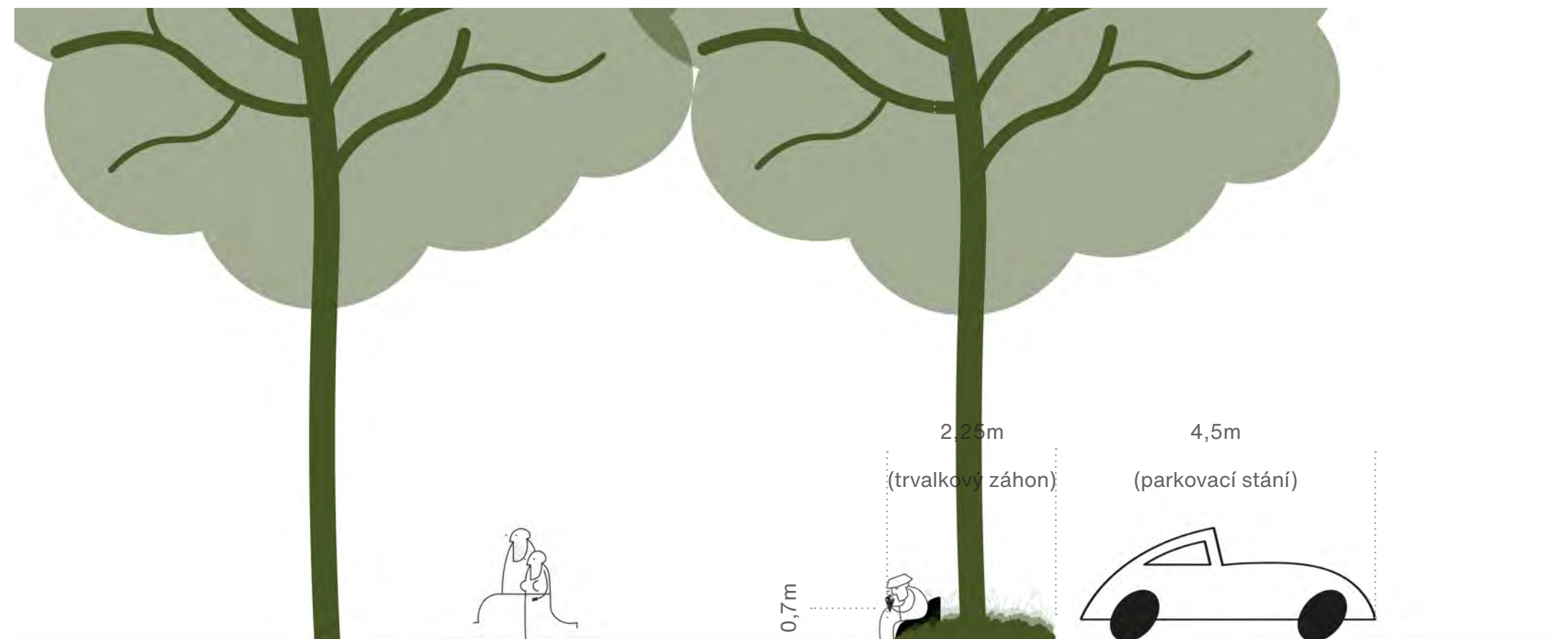
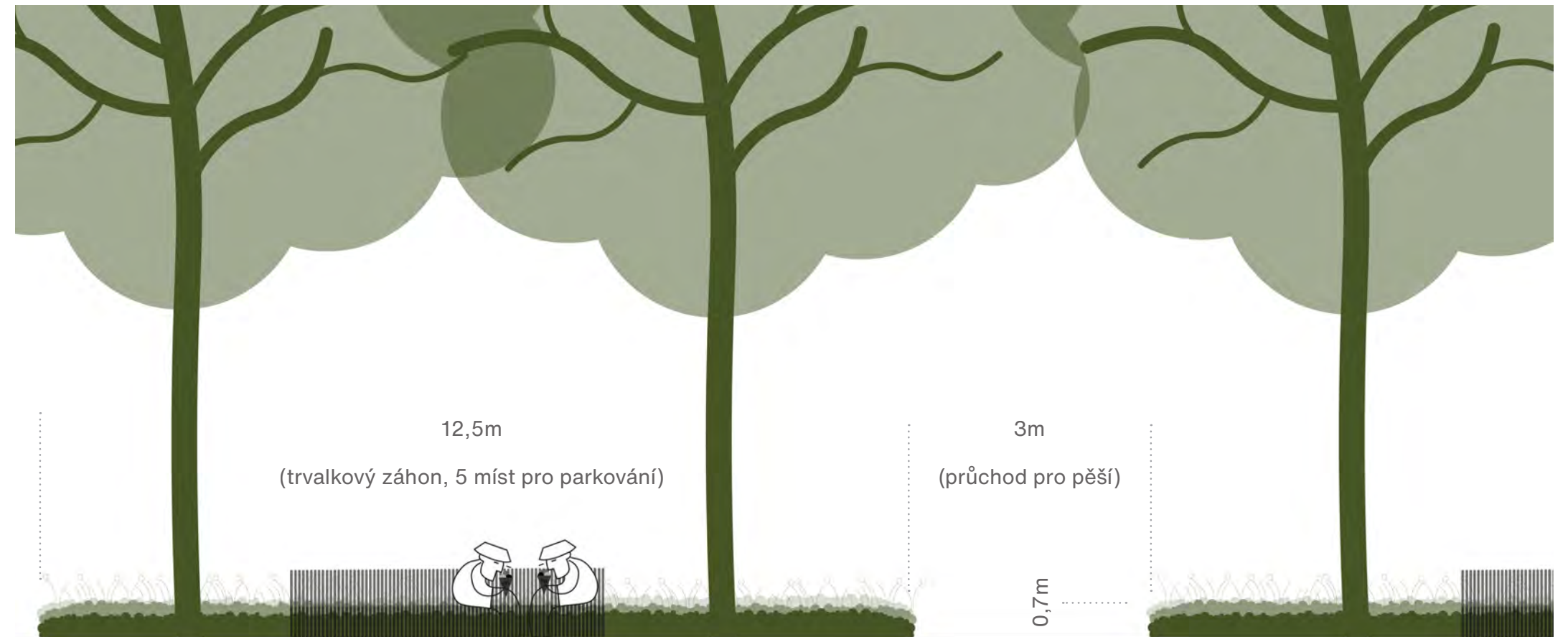

Platanus x acerifolia (platan javorolistý)
(nábřeží Rhône, Lyon)

Nové výsadby: záhony

Druhá řada platanů javorolistých je umístěna do trvalkových záhonů, které druhově i velikostí reagují na dané prostředí. Jejich primárním cílem je částečně odstínit zaparkované vozy a vytvořit příjemné kvetoucí záda náměstí. Měkký voňavý polštář, který se bude v průběhu roku měnit. Do těchto polštářů jsou zasazeny atypické lavice s výhledem na živý prostor náměstí, přímo na ně navazují předzahrádky restaurací a volně umístěné karlovarské židle. Záhony jsou proříznuty průchody pro pěší.

Reference charakteru záhonu (Biennale Venice)

Reference charakteru záhonu (High Line, New York)

Reference druhu výsadeb

Modrozelená infrastruktura

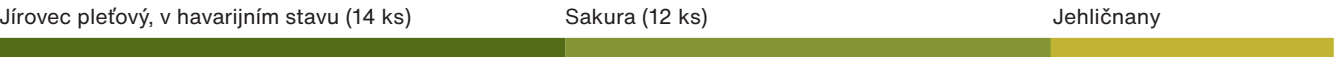
Stávající trávníkové plochy a převážně jehličnaté keře a stromy nahrazujeme novými listnatými stromy. Oproti stávajícímu počtu cca 30ks stromů navrhujeme vysadit 53 perspektivních dřevin, které budou mít potenciál zdravého růstu po řadu desítek let. Platany javorolisté se v městském prostředí běžně dožívají věku přes sto let (stáří Dvořákova platanu ve Dvořákových sadech je odhadován na cca 150 let).

Výsadba velkého množství stromů bude mít nezpochybnitelný vliv na příjemné klima - stromy budou snižovat teplotu prostoru, i na množství zadržené vody v území. Stromy by měly být v ideálním případě vysazeny do prokořenitelných buněk, aby nedocházelo k porušení kořenových systémů hutnění zeminy. Prokořenitelné buňky budou mít také velký vliv na zadržení srážkové vody. Veškeré plochy budou primárně spádovány ke kořenovým systémům těchto stromů.

Detailnější návrh řešení modrozelené infrastruktury a systémů zasakování srážkové vody bude předmětem dalšího stupně studie nebo projektové dokumentace.

Porovnání počtu stromů

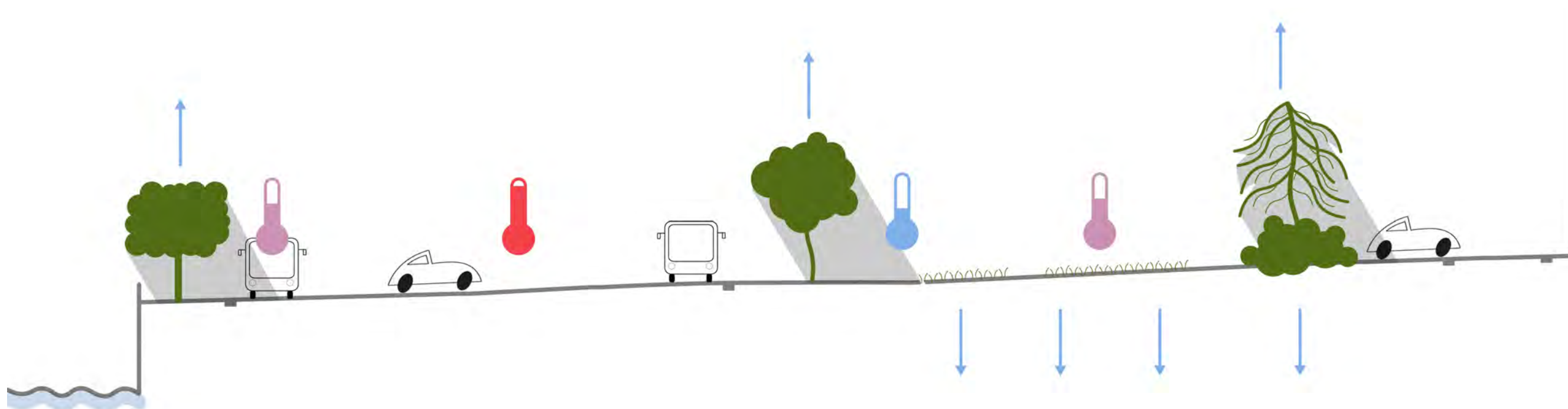
Stávající stav

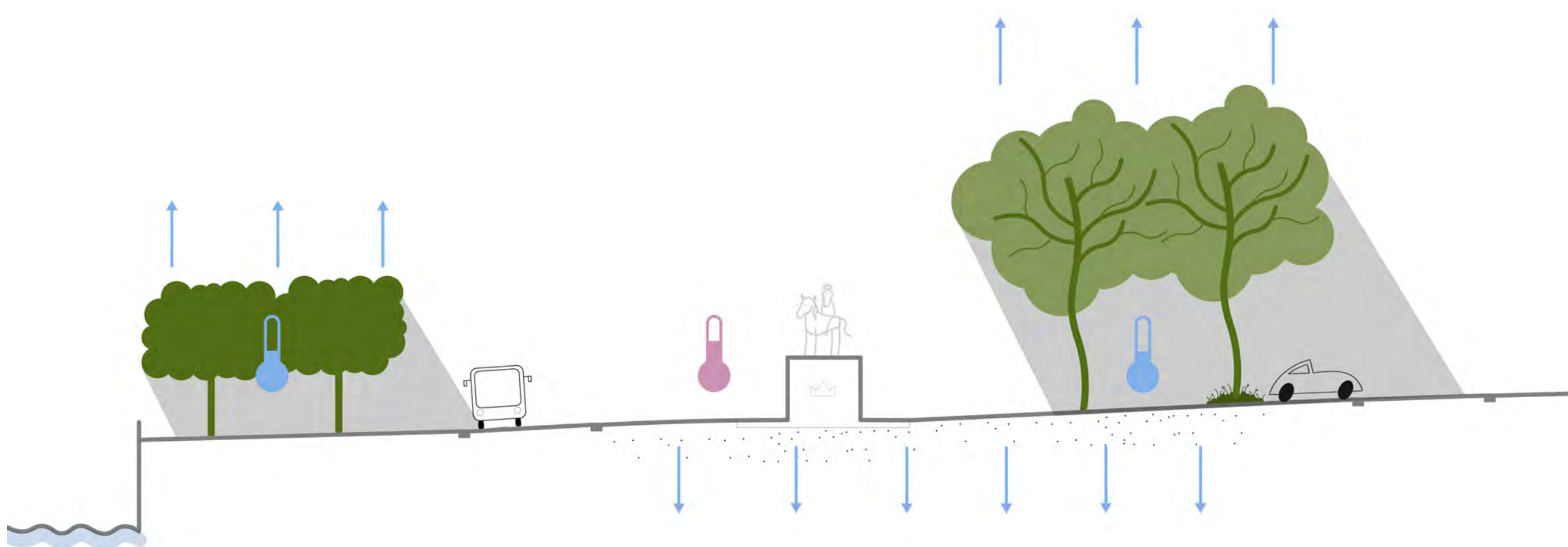
Návrhový stav

Stávající stav: schéma teplotních poměrů a vsaku vody

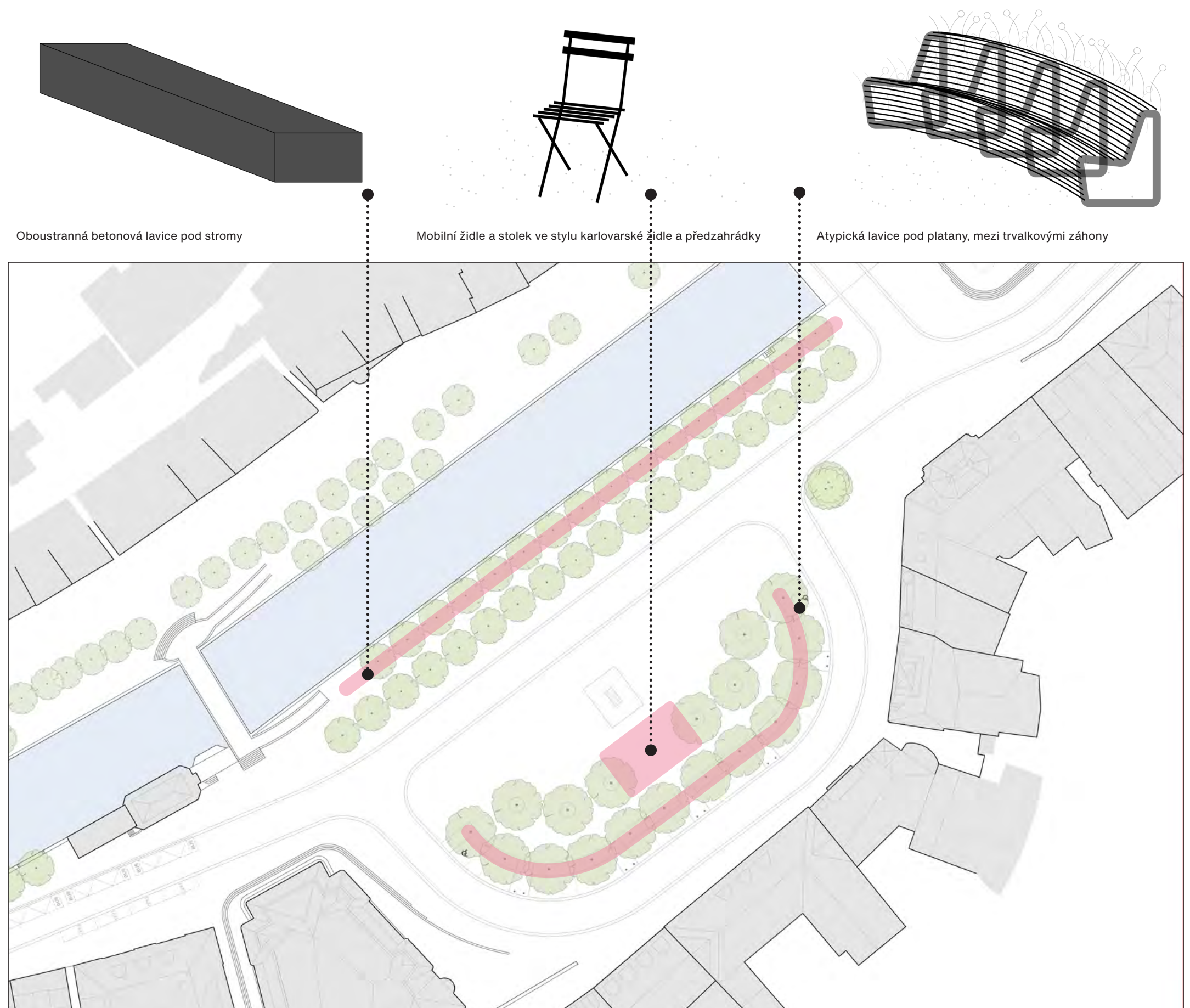

Návrhový stav: schéma teplotních poměrů a vsaku vody

Mobiliář

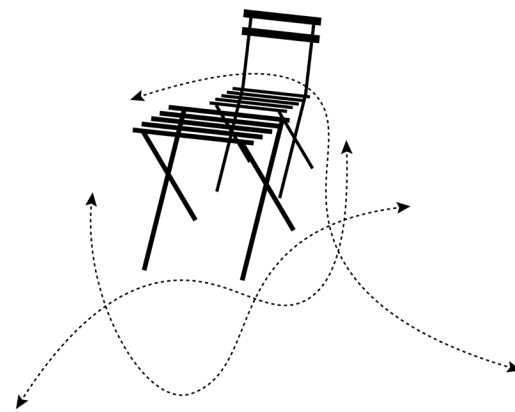
Výběr mobiliáře pro Divadelní náměstí reaguje na celkový koncept Divadelního korza, který doplňuje o atypické prvky. Ocelové transparentní lavice v květinových zádech náměstí, volný mobiliář ve stylu tzv. karlovarské židle a pevně umístěné bloky lavic u řeky. Bloky u řeky umožní posezení z obou stran, jak s pohledem na druhý břeh a řeku, tak s výhledem na sochu Karla IV. a živý prostor náměstí. Tento mobiliář může být volně doplněn běžně užívanou bílou lázeňskou lavičkou, která je základním prvkem sedacího mobiliáře v Divadelním korzu.

Předzahrádky

Pro Divadelní náměstí je důležité jasné stanovit pravidla pro předzahrádky. Vzhledem k významu prostoru by mělo dojít k co největšímu sjednocení, jako dělítko mezi jednotlivými restauracemi může sloužit například jen barva části mobiliáře nebo decentní logo restaurace. Vhodné je uvažovat nad mobiliářem, který je skládací a v případě konání větší společenské akce umožní snadné odstranění předzahrádky.

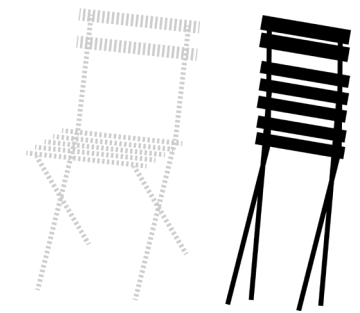
Zcela vyloučená jsou dřevěná podla a podesty, barevné slunečníky a deštníky. Stejně tak je vyloučené jakékoliv vyhrazení zahrádky paravany, květináky nebo jinými bariérami.

Zásady předzahrádek: Bez zábradlí, bez podest, bez bariér

Zásady předzahrádek: Designová jednotu, variabilní barevnost

Zásady předzahrádek: Mobilita, možnost složení a přemístění

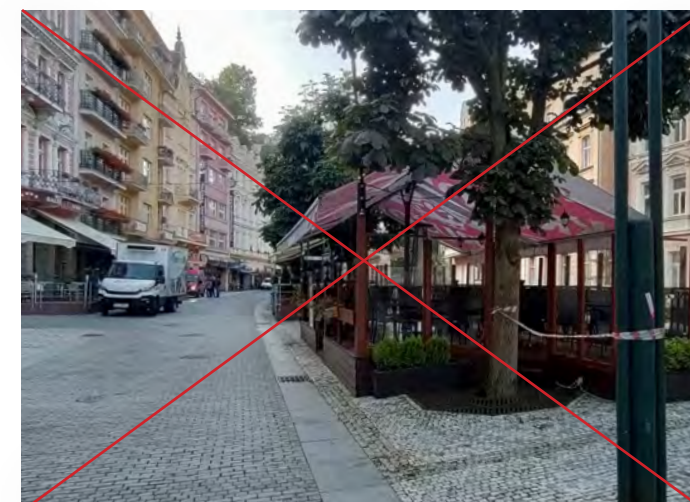
Decentní řešení předzahrádky (St Ulrichs-Platz, Vídeň)

Doporučený mobiliář: skládací židle se stolkou, ocel a dřevo

Sjednocené posezení bez bariér (Jakubské náměstí, Brno)

Nežádoucí do sebe uzavřená forma (Vřídelská, Karlovy Vary)

Doporučený mobiliář: krémové slunečníky bez potisku / s decentním logem restaurace